



# Kanadská

21/05

13. októbra

# mozaika

Každé dva týždne na Vašom stole e-mailom alebo poštou

## Kanada pomáha obetiam prírodných katastrof

Kanadská vláda poskytne 20 miliónov kanadských dolárov na pomoc obetiam silného zemetrasenia, ktoré zaútočilo 8. októbra na južnú Áziu. 10. októbra to oznámil minister zahraničných vecí Pierre Pettigrew, ministerka medzinárodnej spolupráce Aileen Carroll a minister obrany Bill Graham. Po tom, ako bol zistený skutočný rozsah katastrofy, sa tak veľmi výrazne zvýši pôvodná čiastka 300 000 dolárov, ktorú vláda oznámila už v deň katastrofy. „Kanadská vláda ubezpečila pakistanskú vládu, že urobíme všetko, čo bude v našich silách, aby sme pomohli obyvateľstvu postihnutému touto tragickou udalosťou,“ uviedol kanadský minister zahraničných vecí. Na základe žiadosti pakistanskej vlády bude časť z 20 miliónov dolárov privezená lietadlami kanadskej armády vo forme zimných prikrývkov pre ľudí v postihnutých oblastiach. Kanada zároveň podporí záchranné operácie OSN, Medzinárodného červeného kríža, Medzinárodného červeného polmesiacu a kanadských neziskových organizácií. Tieto prostriedky budú použité ako na vybudovanie provizórneho ubytovania a dodávky potravín, oblečenia, vody a hygienických prostriedkov, tak aj na dlhodobjšiu obnovu krajiny. Okrem toho vláda zvýši o rovnakú čiastku finančné dary, ktoré počas prvých 14 dní pošlú občania registrovaným charitatívnym organizáciám. Kanadskí občania k 11. októbru darovali len na kontá obetí juhoázijského zemetrasenia Červeného kríža 118 000 dolárov a organizácia World Vision Canada 100 000 dolárov. Kanadská vláda venovala tiež k 11. októbru 1 milión kanadských dolárov Mexiku a niekoľkým stredoamerickým krajinám postihnutým následkami tropickej búrky Stan. [www.international.gc.ca](http://www.international.gc.ca)

## Kanada privítala návrh USA obmedziť poľnohospodárske dotácie

Kanadské úrady vyslovili uspokojenie nad oznámením Spojených štátov, že v priebehu piatich rokov obmedzia vývozné subvencie svojim farmárom o 60 percent, pokiaľ Európska únia a Japonsko obmedzia svoje vlastné dotácie o 80 percent. Vláda USA podala tiež návrh, aby boli tieto subvencie do roku 2010 úplne zrušené. Kanadský minister obchodu Jim Peterson vyhlásil, že návrh je dobrým krokom k oživeniu medzinárodných rokovaní o poľnohospodárskych subvenciách, ktoré majú byť obnovené v decembri. Jim Peterson uviedol: „Kanada sa od úplného začiatku týchto rokovaní snažila o čo najrýchlejšie zrušenie vývozných subvencií, maximálne možné zníženie alebo zrušenie všetkých foriem domácej podpory v obchode a výrazné zlepšenie prístupu na trh poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov. Rovnako obhajujeme možnosť výrobcov zvoliť si spôsob predaja svojich výrobkov. Jednou z našich kľúčových priorít bolo a je dosiahnuť výrazné zníženie domácej podpory deformujúcej obchod, najmä u dvoch najväčších platiteľov subvencií, Európskej únie a USA. Rokovania skončili na mŕtvom bode a Kanada oceňuje, že Spojené štáty urobili kroky k posunutiu týchto rokovaní smerom dopredu.“ Spomenuté dotácie sú hlavnou témou súčasných rokovaní o liberalizácii obchodu v rámci tzv. rokovacieho kola Doha, podľa hlavného mesta Kataru, kde toto kolo rokovaní v roku 2001 začalo. [www.international.gc.ca](http://www.international.gc.ca)

## Kanadská firma Alcan bude investovať na Slovensku

Kanadská hlinikárska spoločnosť Alcan plánuje investovať na Slovensku 35 mil. USD (takmer 1,12 mld. SK) do výstavby novej továrne na výrobu lisovaných hlinikových produktov pre stavebné a strojárne firmy v regióne strednej a východnej Európy. „Nový závod umožní spoločnosti Alcan participovať na rastúcom dopyte po výrobkoch z mäkkých zliatin v regióne. Továrňu sa stane kľúčovým komponentom dlhodobej stratégie divízie Alcan Extruded Products,“ uviedol Michel Jacques, prezident a generálny riaditeľ divízie Alcan Engineered Products. Závod na Slovensku (lokality je v štádiu riešenia) by mal začať vyrábať začiatkom roku 2007

a mal by zamestnať približne 200 ľudí. Alcan je globálnym lídrom vo výrobe a spracovaní hliníka a vo výrobe obalových materiálov, zamestnáva 70 000 ľudí v 55 krajinách. [www.alcan.com](http://www.alcan.com)

## Vietor ako obnoviteľný zdroj energie

Ľudstvo spotrebuje asi 320 miliárd kilowatthodín energie za deň. Je to ako keby pre každého človeka na Zemi svietilo 22 žiaroviek denne bez prestania. Zásoba fosílnych palív sa znižuje a vlády niektorých krajín sa začínajú obracať na alternatívne zdroje energie. Napríklad v Kanade vznikne na Ostrove Princa



Eduarda Kanadský inštitút pre veternú energiu (Canadian Wind Energy Institute), na ktorý kanadská vláda jednorazovo prispela čiastkou 3,6 milióna kanadských dolárov a ďalšie dva milióny pridá v priebehu nasledujúcich dvoch rokov. Inštitút bude mať priestory pre experimentálne laboratóriá, výukové priestory a ubytovanie pre návštevníkov z vedeckých kruhov. Inštitút, ktorý by mal byť dokončený v roku 2006, bude ako nezávislá nezisková organizácia spolupracovať s univerzitami, výskumnými centrami, súkromnými spoločnosťami a vládou. V Kanade tiež existuje vládny Program na podporu výroby veternej energie (Wind Power Production Incentive), ktorého snahou je redukovať škodlivé emisie a predstaviť trhu s elektrinou aj energiu veternú. Kanadská vláda prispeje v budúcich pätnástich rokoch 920 miliónmi kanadských dolárov na podporu veternej energie a jej cieľom je zvýšenie výroby elektriny vetrom poháňanými generátormi na 4 000 MW v roku 2010. To by znamenalo dostatok elektriny pre milión domácností. V kanadskom Montreale sa bude 28. novembra konať historicky prvé stretnutie krajín Kjótskeho protokolu, ktoré bude prebiehať zároveň s konferenciou Spojených národov o klimatických zmenách. [www.acoa.ca](http://www.acoa.ca) [www.canren.gc.ca](http://www.canren.gc.ca)

## Cena za výskum: Kanadania identifikovali kmeňové bunky

Prestížnu americkú cenu za výskum Lasker Award získali dvaja Kanadania z torontskej univerzity a ontárijskeho Inštitútu pre výskum rakoviny. Biofyzik Ernest McCulloch a hematológ James Till začiatkom sedemdesiatych rokov položili základy súčasných výskumov kmeňových buniek z dospelého jedinca a embryonálnych kmeňových buniek. Emeritní profesori dokázali, že určitý typ kmeňovej bunky kostnej drene môže vytvoriť červené a biele krvinky a krvné doštičky. Ich objav vysvetlil základné princípy transplantácie kostnej drene a umožňuje predĺžiť život pacientom s leukémiou a inými neopláziami krvi. Obidvaja profesori, ktorí stále pracujú v Inštitúte, sú ocenením veľmi potešení. „Uistilo ma to v tom, že naša práca mala dlhotrvajúci význam,“ povedal James Till. Vedci si prevzali ocenenie 23. septembra v New Yorku. [www.laskerfoundation.org/awards](http://www.laskerfoundation.org/awards) [www.news.utoronto.ca](http://www.news.utoronto.ca)



## KVÍZ O KANADE

Približne akú percentuálnu časť svetovej pevniny zaberá Kanada? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)

Odpoveď z minulého čísla: historicky najvyššia teplota v Kanade bola 45° C v Yellow Grass and Midale v provincii Saskatchewan v roku 1937. Najnižšia teplota nameraná v Kanade bola -63° C v Snagu v Yukone.